

2005

10 januari

22 februari

6, 26, 28 april

13 augustus

3 mei

6 maart

29 november

8 & 17 december

16 juli

9 oktober

2 september

29 november

22 juni

jaarverslag

kortom

vereniging voor overheidscommunicatie

2005...

De lokale communicatieambtenaar is een onmisbare schakel om de Vlaamse beleidsmaatregelen tot bij de bevolking te brengen. Zij staan immers het dichtst bij de burger. Onderzoek wees bovendien uit dat burgers de gemeentelijke infobladen als een zeer belangrijke informatiebron beschouwen. Het kanaliseren en toegankelijk maken van de overvloed aan informatie voor de burger om zo de burger te betrekken bij het bestuur, is dan ook een belangrijke taak voor de communicatieambtenaren.

De communicatieambtenaren krijgen op hun beurt óók een enorme informatiestroom te verwerken – de genoemde beleidsinformatie, informatie over activiteiten uit de eigen omgeving, etc. Daarnaast wordt ook verondersteld dat communicatieambtenaren (en niet alleen die van de steden en gemeenten) op de hoogte zijn/blijven van de ontwikkelingen op het terrein van (overheids)communicatie.

Maar neem alleen al de nieuwe technologieën die elkaar in rap tempo opvolgen. Wie kan dat in z'n eentje nog volgen? Nieuwe communicatiemiddelen zoals podcasting, sms, communities, blogs en portals strijden om een plaats in de communicatiemix. De communicatieambtenaren zullen hun besturen hierin moeten kunnen adviseren: is het zinvol deze middelen in te zetten? Verhogen jongerencommunities daadwerkelijk de betrokkenheid van de plaatselijke jeugd? En moeten communicatieambtenaren / woordvoerders de politici adviseerend weblogs te starten? Wat zijn de voordelen, wat de valkuilen?

En zo zijn er meer nieuwe thema's die om aandacht vragen: doelgroepencommunicatie bijvoorbeeld. Vlaams minister-president Leterme haalt in de Beleidsbrief Overheidscommunicatie 2005-2006*) expliciet de doelgroepencommunicatie als doelstelling aan – in eerste instantie communicatie met moeilijk bereikbare doelgroepen zoals alloctonen, kansarmen en senioren.

Uitwisseling van kennis en ervaringen binnen een vertrouwde omgeving – met collega's uit het vak en vooral: zónder commerciële bijbedoelingen – wordt steeds belangrijker. Kortom probeert zo veel mogelijk kennis en ervaringen rond (overheids)communicatie te verzamelen, bundelen en structureel beschikbaar te maken én houden – geen overbodige luxe, zo blijkt geregeld.

Want de deelnameprijzen voor vorming (zeker voor de meer commerciële vormingsinstellingen) blijken immers vaak problematisch hoog te zijn voor de verschillende besturen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de uitgebreide groep kleinere OCMW's die – in navolging van de steden en gemeenten – volgens het laatste decreet openbaarheid van bestuur ook communicatieambtenaren dienen aan te wijzen.

Kortom organiseerde speciaal voor deze groep in 2005 een basisvorming (overheids)communicatie. Uit de enthousiaste reacties achteraf ('(...) de beste vorming die ik ooit volgde – zéér praktisch, to the point.') bleek nog maar eens dat er een enorme kennishonger bestaat op dat terrein...

Raad van bestuur Kortom
Johan Bresseleers, voorzitter

nieuwe communicatiemiddelen zoals podcasting, sms, communities, blogs en portals strijden om een plaats in de communicatiemix. De communicatieambtenaren zullen hun besturen hierin moeten kunnen adviseren: is het zinvol deze middelen in te zetten?

*) Zie voor de volledige tekst van de Beleidsnota Overheidscommunicatie of Beleidsbrief: www.vlaanderen.be

Kortom

verenigt inmiddels zo'n 440 communicatieprofessionals die werken in de sector van de overheidscommunicatie. Kortom is er om kennis rond overheidscommunicatie te bundelen en uit te wisselen en een veelheid aan activiteiten te organiseren om zo het vak te professionaliseren en de deskundigheid van haar leden te vergroten. Dat alles natuurlijk met het ultieme doel om de burger te dienen door een professionele aanpak en uitvoering van de communicatie in de openbare besturen.

Bij de oprichting stelde de vereniging zich vijf hoofddoelen:

- Deskundigheid van het vak overheidscommunicatie ontwikkelen en bevorderen
- Netwerk en forum zijn voor ontmoeting en uitwisseling
- Dienstverlening aanbieden aan de leden via informatie, documentatie, advies en vorming
- Opkomen voor het maatschappelijk belang van de overheidscommunicatie
- Krachtige stem laten horen op allerlei fora en in de media om op die manier te ijveren voor een cultuur van open en behoorlijk bestuur.

Kortom realiseert deze doelstellingen via concrete instrumenten en activiteiten zoals de website, de elektronische nieuwsbrief, studiedagen en congressen, studiebezoeken, vorming en opleidingsinitiatieven, standpuntbepaling, de uitbouw van kenniscentrum, overleg en samenwerking met derden.

INSTRUMENTEN...

Eén van de prioriteiten / kernactiviteiten is de al genoemde bevordering van kennis- en ervaringsuitwisseling tussen de leden. Kortom zet daarvoor de volgende communicatie-instrumenten in:

www.kortom.be – deze website is de spil van de kennis- en ervaringsuitwisseling. In 2005 kwamen de e-groep en de kennisdatabank goed op gang.

Het actueel houden van de website – zeker de opvolging van de onderdelen kennisdatabank/e-groep – betekenden een forse uitbreiding van de tijdsbesteding van het secretariaat. Tegelijkertijd proberen we een aantal secretariële procedures te vereenvoudigen – de hernieuwing van de lidmaatschappen gebeurde in 2005 voor het eerst (grotendeels) elektronisch en leden kunnen ook zelf op elk willekeurig moment hun persoonlijke gegevens in de ledendatabase aanpassen, waardoor er geen papieren mailings meer nodig zijn. In 2006 hopen we te kunnen starten met elektronische inschrijving voor activiteiten.

sinds begin februari 2006 ligt het nieuwe bezoekersrecord voor onze website op 2.156 bezoekers in één week

De inspanningen voor de website lijken zeker de moeite waard. De site trok begin 2005 gemiddeld tussen de 850-1100 bezoekers per week, met duidelijke pieken op dagen / in weken dat de leden via de nieuwsbrief of andere elektronische berichten geattendeerd worden op nieuwtjes op de site. De tweede helft van het jaar schommelde het gemiddelde al tussen de 1200-1500 bezoekers, met uitschieters in de tweede helft van oktober 2005 (aankondiging van het lustrumcongres) tot ruim 1.800 bezoekers in één week. **Sinds begin februari 2006 ligt het nieuwe bezoekersrecord voor onze website op 2.156 bezoekers in één week.**

De site trekt behalve leden ook andere geïnteresseerden: zij kunnen zich via de website registreren als 'externe' en ontvangen dan de elektronische nieuwsbrief.

Statistieken website (week – aantal bezoekers) oktober 2005 t/m februari 2006:

16/10 – 1.886	13/11 – 1.353	11/12 – 1.400	08/01 – 1.280	06/02 – 1.111
23/10 – 1.874	20/11 – 1.615	18/12 – 1.581	15/01 – 1.286	13/02 – 2.156 (e-nieuwsbrief)
30/10 – 1.258	27/11 – 1.524	25/12 – 1.250	22/01 – 1.131	20/02 – 1.838
06/11 – 1.400	04/12 – 1.139	01/01 – 1.250	29/01 – 1.159	27/02 – 1.583

Ter vergelijking ongeveer dezelfde periode vorig jaar:

07/11 – 559	05/12 – 514	02/01 – 591	30/01 – 937
14/11 – 833	12/12 – 649	09/01 – 546	06/02 – 799
21/11 – 632	19/12 – 637	16/01 – 939	13/02 – 1049
28/11 – 607	26/12 – 357	23/01 – 772	20/02 – 901

E-groep

Een andere manier waarop leden van Kortom kennis en ervaring kunnen uitwisselen is via de Kortom-e-groep. Dit is een elektronische mailinglist waarin alle Kortom-leden opgenomen zijn. **De leden kunnen via de e-groep, zonder tussenkomst van het secretariaat, snel en gemakkelijk vragen stellen aan collega-communicatieambtenaren.** De e-groep blijkt een veelgebruikt, effectief instrument te zijn.

Leden kunnen hun e-vragen posten op een speciaal daarvoor ingericht onderdeel van de website. Zodra de vraag is gepost gaat deze naar alle aangesloten leden én verschijnt hij op de website. De antwoorden gaan direct naar de vragensteller én verschijnen op de website. Bestanden (voorbeelden van lastenboeken, communicatieplannen, brochures, etc) kunnen worden meegestuurd. Daardoor kan iedereen de antwoorden bekijken – maar: alleen leden kunnen de bijbehorende documenten downloaden. Het secretariaat kan de antwoorden bundelen en deze samen met relevante meegestuurde documenten opnemen in de kennisdatabank. De informatie blijft daardoor structureel beschikbaar.

Kennisdatabank

De kennisdatabank bestaat uit verschillende onderdelen:

- literatuurverwijzingen: verwijzingen naar boeken, artikels, onderzoeksrapporten, beleidsnota's, etc. over overheidscommunicatie;
- praktijkdocumenten: communicatiebeleidsplannen, huisstijlnota's, bestekken en offertevragen, dienstnota's rond interne en externe communicatie, functieprofielen, deontologische codes en zo meer;
- regelgeving: hier zullen communicatieambtenaren in de toekomst de voor hen belangrijkste regelgeving vinden, alsook juridische FAQ-lijsten toegespitst op de praktijk van de communicatieambtenaar;

Begin januari 2005 ging de kennisdatabank online. Alle bezoekers aan de site kunnen de inhoudsstructuur bekijken, maar het inzien en downloaden van documenten en andere informatie is voorbehouden aan Kortom-leden. Zij worden aangespoord om de kennisdatabank te raadplegen, maar ook om zelf informatie en documenten aan te leveren die kunnen worden opgenomen in de databank zodat collega's hiervan gebruik kunnen maken. Denk bijvoorbeeld aan een lastenboek/prijsvraag voor een website/intranet van de gemeente Evergem, nota's en brochures van de gemeente Mol rond klachtenbehandeling, of het redactiestatuut/journalistiek concept van personeelsblad van het OCMW Antwerpen.

Elektronische nieuwsbrief

Leden ontvangen de nieuwsbrief automatisch. Niet-leden kunnen zich via de website (gratis) laten registreren als 'externe' en ontvangen vervolgens ook automatisch de nieuwsbrief.

De nieuwsbrief (en de daaraan gelinkte nieuwsrubriek op de website) **biedt nieuws van collega's uit heel Vlaanderen** ('Beerse: inspraak jongeren via internetTV'; 'Mechelen.blogt.be online: stadspromotie door Mechelaars zèlf'; 'Nu te downloaden: brochure 'Etnocommunicatie: Communiceren met een multicultureel publiek'), **nuttige informatie van de Vlaamse overheid** ('Inventarisatie hergebruik van overheidsinformatie') **en interessante berichtjes rond (overheids)communicatie uit binnen- en buitenland.**

ACTIVITEITEN 2005

Professionalisering, kennisuitwisseling en netwerking zijn ook de uitgangspunten voor de activiteiten die Kortom organiseert. **Kortom organiseerde in 2005 uitzonderlijk drie in plaats van twee grote studiedagen en verder onder meer een reeks 'kleinschalige vormingsactiviteiten'. Daarmee speelt Kortom in op de behoefte van leden aan korte, praktische vorming 'dichtbij huis'.**

Nieuwjaarsreceptie:

2005 01 27 > De communicatie is dood, leve de propaganda'

Lezing door Luc Van der Kelen (hoofdredacteur Het Laatste Nieuws), gevolgd door discussie en receptie bij gastheer Telenet.

Studiedagen:

**2005 04 26 > Wanneer communiceer ik - wanneer communiceer jij?
Het spanningsveld tussen politieke en overheidscommunicatie**

In de publieke opinie duiken er geregeld personen op die een kwalijke ontwikkeling menen te signaleren: die van overheidscommunicatie naar overheidspropaganda. Is overheidscommunicatie een goed-nieuws-show geworden? Of valt het in de praktijk reuze mee en vragen de media iets onmogelijks van de communicatieambtenaren? Of zijn de media zelf in meerdere of mindere mate veroorzaker van die 'propagandamachine' door de overvloedige aandacht voor politieke 'babes (m/v) en babbels'?

Wanneer is er sprake van propaganda, van systematische belangenverstremming en overschrijding van deontologische grenzen? Mogen burgemeesters en schepenen opnieuw met naam en foto in het gemeentelijke magazine zoals we zien in sommige steden? Vele communicatieambtenaren hebben er met succes voor gevochten om de gemeentelijke communicatie vrij van de politieke gezichten te houden. Officiële kanalen zijn er niet om politieke functionarissen systematisch in de kijker te zetten: het doel is immers om burgers te informeren, níét om personen te promoten.

Maar waar ligt de grens? Want je kunt de vraag natuurlijk ook omdraaien: hebben politici zoals burgemeester, schepenen, bestendig afgevaardigden of ministers niet het recht hun beleid in de eigen overheidsmedia te verantwoorden?

In de dagelijkse praktijk moet de groeiende groep van communicatiespecialisten die voor de verschillende overheden werken een manier vinden om om te gaan met dit spanningsveld tussen de politieke communicatie en de overheidscommunicatie. Dat valt niet altijd mee - zo blijkt onder meer uit de talrijke vragen en reacties die Kortom over deontologische kwesties ontvangt.

Tijdens de studiedag benaderden vier sprekers dit spanningsveld elk vanuit hun eigen invalshoek: de politiek, de media, de (communicatie)wetenschap en de communicatiepraktijk. In de namiddag volgde nog een paneldiscussie over actuele deontologische kwesties uit de dagelijkse praktijk.

Kortom organiseerde in 2005 uitzonderlijk drie in plaats van twee grote studiedagen en verder onder meer een reeks 'kleinschalige vormingsactiviteiten'. Daarmee speelt Kortom in op de behoefte van leden aan korte, praktische vorming 'dichtbij huis'

2005 09 08 > Van stedelijke website naar digitale stad

Kortom wil communicatieambtenaren (en in hun kielzog ook cultuur- en jongerenambtenaren, ...) laten kennismaken met de nieuwste ontwikkelingen op het terrein van de nieuwe media – dit biedt immers goede kansen voor contacten met voor de overheid interessante doelgroepen en voor de verdere verbetering van dienstverlening.

Daarom organiseerde Kortom samen met Memori (de onderzoeksgroep overheidscommunicatie van de Katholieke Hogeschool Mechelen) in september de studiedag 'Van stedelijke website naar digitale stad'

De meeste Vlamingen zijn ondertussen internetgebruiker. En de overgrote meerderheid van de Vlaamse steden en gemeenten biedt informatie aan via het internet. Ook het aantal online diensten neemt gestaag toe. Maar een gemeente of stad is zoveel meer dan louter bestuur en diensten. Je leeft er, woont er, werkt, brengt er je vrije tijd door, onderhoudt er contacten met vele anderen. Kan dat ook zinvol via het internet? De studiedag gaf een overzicht van nieuwe digitale initiatieven –

wat is er zoal mogelijk en welke praktische consequenties hebben de verschillende keuzes: een digitale stad kan meer zijn dan informatieverstrekking en dito dienstverlening. Maar wat dan precies? Kan een lokale overheidssite een element zijn in het sociale en culturele weefsel van een stad of gemeente? Hoe ver kan je daarin gaan? Wat zijn de randvoorwaarden om dit op een nuchtere, realistische wijze te realiseren? Is dat haalbaar met een beperkt budget? Hoe pak je dit aan als communicatie- of ict-verantwoordelijke?

al zappend op korte tijd veel concrete tips vergaren (en daardoor ook contacten leggen met collega's uit andere provincies). Het was een swingende afsluiter van het jaar (...)

2005 12 01 > 5 jaar Kortom – lustrumcongres: 'Als 't maar communiceert – overheidscommunicatie & creativiteit'

'Kan communicatie de overheid redden?' Dat was begin 2001 de ambitieuze titel van het startcongres van Kortom – vereniging voor overheidscommunicatie. Bijna vijf jaar later keerde Kortom terug naar de startlocatie (het Elzenveld in Antwerpen) om het eerste lustrum te vieren met het niet minder ambitieuze congres 'Als het maar communiceert. Overheidscommunicatie & creativiteit'.

Hoe is het met de overheidscommunicatie in België? Wat hebben we met z'n allen bereikt, wat staat ons de komende jaren te wachten? Zo'n 300 deelnemers / deelnemer-sprekers gaven via lezingen (5) workshops (13), quick scans (5 – deelnemers konden via de quick scans gratis advies op maat krijgen over hun huisstijl, infoblad, website, non-verbale communicatie of evenementencommunicatie), persoonlijke rendez-vous (13 – collega's stelden interessante projecten voor in persoonlijke gesprekken) en een informatiemarkt een overzicht van de ontwikkelingen binnen een brede waaier van actuele communicatiethema's: van vernieuwende en creatieve initiatieven om de dienstverlening op een hoog kwaliteitsniveau uit te bouwen, crisis- of interne communicatie tot sensibilisering, nieuwe media, omgaan met de veranderende pers, informatiemanagement en citymarketing.

Vooraf de nieuwe, meer persoonlijke aanpak (quick scans, rendez-vous) werd enthousiast onthaald. Enkele van de vele reacties die het secretariaat na het congres ontving:

(...) Tussen alle drukte door maak ik toch graag even een minuutje tijd vrij om jullie te feliciteren met het lustrumcongres van afgelopen donderdag! Het was echt een heel goeie mix aan workshops en lezingen en vooral de formule van de rendez-vous en quick scans waren een plezante en vooral interessante manier van aanpak. Ook de ontspanning achteraf was heel leuk om de informele contacten nog eens wat bij te schaven... .. Een dikke proficiat aan de hele organisatie!

Mieke Lauwerysen, communicatieambtenaar Beerse

(...) voor Kortom: verder de ingeslagen weg ingaan zoals op het laatste Kortom-congres met de praktijkverhalen, quick scans,...! Al zappend op korte tijd veel concrete tips vergaren (en daardoor ook contacten leggen met collega's uit andere provincies). Het was een swingende afsluiter van het jaar (...). Bart Boets, communicatieambtenaar Balen

(...) ik was ook zeer onder de indruk van de originele en gezellige werkvormen op het Kortomcongres en wil er zeker ideeën uit meepikken voor onze groep.

Luc Van Der Plas, communicatieambtenaar Bonheiden; voorzitter Comaan, collega-groep Antwerpen.

Bedrijfsbezoek:

Bij bedrijfsbezoeken staat er telkens één bedrijf, organisatie en/of thema centraal. Trefwoorden: alleen voor leden, gratis, netwerking, door direct contact veel kennis vergaren in korte tijd.

2005 03 24 > Kortrijk – nieuwe stadhuis – verbetering lokettenwerking, veranderingscommunicatie

Tom Delmotte, organisatieadviseur directie Personeel & Organisatie, lichtte het veranderingsproces toe dat Kortrijk recentelijk doorliep: wat is er precies veranderd/verbeterd in Kortrijk (in dienstverlening aan de burger/ lokettenwerking, ...); hoe is dat proces verlopen (veranderingsmanagement, interne communicatie, externe communicatie); ervaringen: wat kun je hiervan leren, wat werkte er goed/minder goed.

2005 05 19 > Navo-hoofdkwartier in Brussel – crisiscommunicatie

Chris Scheurweghs – Management Support Section, NATO Public Diplomacy Division – beschreef de werking/functie/veranderingen van de Navo-communicatieafdeling door de jaren heen (van documentmanagement naar informatiemanagement, beeldvorming (imago) Navo, crisiscommunicatie en educatie). Een leerrijk verhaal met vele suggesties waarmee de deelnemers binnen hun eigen organisaties aan de slag konden gaan.

Kleinschalige vorming:

Kortom is in 2004 op veler verzoek gestart met het organiseren van een reeks kleinschalige vormingsbijeenkomsten rond actuele onderwerpen. Zo kunnen communicatieambtenaren en -medewerkers op een directe maar informele manier kennis opdoen en uitwisselen en tegelijk een netwerk opbouwen van collega's die met dezelfde onderwerpen bezig zijn.

Kernwoorden zijn: vóór en dóór Kortom-leden, kleinschalig (max. 30 collega's), indien nodig/mogelijk op meerdere plaatsen, in dezelfde periode, verspreid over heel Vlaanderen en gratis voor Kortom-leden. Niet-leden zijn van harte welkom, maar bij overschrijding van het maximum aantal deelnemers gaan leden voor niet-leden. Niet-leden betalen bovendien een bijdrage in de kosten (15 euro).

2005 03 10 > Openbaarheid van bestuur Gent

2005 03 10 > Openbaarheid van bestuur Brugge

2005 03 17 > Openbaarheid van bestuur Leuven

Kortom blijft veel vragen ontvangen over openbaarheid van bestuur. Kortom stuurde daarom twee deskundigen op dit terrein het land in: Marian Verbeek (stafmedewerker gemeentelijke werking en organisatie bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) en Pieter Verbeek (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die betrokken was geweest bij de totstandkoming van het decreet openbaarheid van bestuur) gaven telkens een korte introductie aan de hand van enkele cases, waarna zij de vragen van de aanwezigen (deels van te voren opgestuurd) beantwoordden.

- 2005 05 20 + 05 27 > Basisvorming communicatie voor OCMW's Mechelen
 2005 05 31 + 06 07 > Basisvorming communicatie voor OCMW's Genk
 2005 06 03 + 06 14 > Basisvorming communicatie voor OCMW's Gent

In het voorjaar was er op drie plaatsen in Vlaanderen een tweedaagse **basiscursus communicatie voor OCMW's**. OCMW's kunnen veel leren van de expertise die de afgelopen jaren is opgebouwd bij de steden en gemeenten en de grotere OCMW's. Daarmee kunnen ze veel valkuilen vermijden en een vlotte communicatiestart maken. In de vorming komen onder meer aan bod: een helicopterkijk op de verplichtingen van het decreet openbaarheid van bestuur, de wijze waarop communicatie in strategisch beleid en dagelijkse werking kan worden ingebed, cases van communicatie-audits en communicatieplanning, het kiezen van effectieve communicatiekanalen, het analyseren en plannen van de communicatie en doelgroepencommunicatie. Kortom publiceerde in september 2004 ook een artikel in OCMW Visies om de OCMW's te helpen bij de eerste stappen op het communicatiepad.

*basiscursus
 communicatie
 voor OCMW's*

Publicaties:

**Deontologie – Presentatie Richtlijnen voor overheidscommunicatie.
 Een leidraad voor deontologische kwesties.**

Kortom presenteert tijdens de studiedag in april het boekje 'Richtlijnen voor overheidscommunicatie. Een leidraad voor deontologische kwesties'. Het boekje is het eindproduct van de werkgroep deontologie. Overheidsmedewerkers maar ook politici die (direct of zijdelings) betrokken zijn bij communicatiekeuzes, kunnen het boekje gebruiken bij het bepalen en verantwoorden van hun standpunten en keuzes in de dagelijkse praktijk.

De werkgroep deontologie (communicatiespecialisten van de verschillende Vlaamse niveaus) bestudeerde en vergeleek codes uit binnen- en buitenland, organiseerde focusgroepsgesprekken met vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid, de Vlaamse openbare instellingen, de federale overheid en federale instellingen en deelnemers uit het onderwijs, de journalistiek en communicatiebureaus.

Met de opgedane informatie als basis organiseerde Kortom vervolgens de studiedag 'Open forum over normen voor goede overheidscommunicatie'. Dit alles leverde een tekst op die tot slot nog is voorgelegd aan een aantal externen - specialisten op het terrein van overheidscommunicatie uit wetenschap en praktijk.

Wat komt er in het boekje zoal aan bod: wat betekent het (grond)wettelijk/decretaal vastgesteld recht op informatie eigenlijk; waar moet je als overheid allemaal rekening mee houden bij de keuze van communicatiemiddelen; overheidscommunicatie moet 'als zodanig herkenbaar zijn en politiek en commercieel neutraal zijn' – wat betekent dat bijvoorbeeld voor sponsoring; moet overheidsinformatie altijd gratis zijn en mag je als overheid ongevraagd e-mailberichten sturen – infobladen worden immers ook ongevraagd huis-aan-huis bezorgd...?

Alle deelnemers aan de studiedag ontvingen een exemplaar van de 'Richtlijnen voor overheidscommunicatie'. Daarnaast stuurde Kortom de richtlijnen ook naar de burgemeesters en communicatie-diensten van alle Vlaamse steden en gemeenten én naar alle OCMW-secretarissen.

Kortom presenteert tijdens de studiedag in april het boekje Richtlijnen voor overheidscommunicatie. Een leidraad voor deontologische kwesties

Samenwerking en internationalisering

Vanzelfsprekend bleef Kortom in 2005 ook de bestaande samenwerking verder uitbouwen met aanverwante organisaties als de Vlaamse Vereniging voor Zakelijke Communicatie (VVZC), de Belgische Vereniging van de Bedrijfspers (BVB), de Nederlandse vereniging voor overheidscommunicatie en met uitgeverijen op terrein van overheidscommunicatie.

In 2005 is verscheidene malen overleg geweest met de eind 2004 opgerichte Communication publique Wallonie-Bruxelles; onderzocht wordt of en zo ja in welke vorm samenwerking gewenst is. Dit geldt vooral voor activiteiten die gericht zijn op leden bij de federale overheid.

Daarnaast trad Kortom in juli 2005 toe tot de Europese federatie van vereniging voor overheidscommunicatie (FEACP). We zien immers een toename van Europese richtlijnen (o.a. over hergebruik van overheidsinformatie) waarmee alle EU-lidstaten aan de slag moeten. Ook op andere terreinen (burgerparticipatie, regiopromotie, e-government...) is het interessant om gebruik te maken van buitenlandse ervaringen. We zullen onderzoeken of Kortom mogelijk als uitwisselingsplatform kan dienen voor deze en andere thema's.

vanzelfsprekend bleef Kortom in 2005 ook de bestaande samenwerking verder uitbouwen met aanverwante organisaties

daarnaast trad Kortom in juli 2005 toe tot de Europese federatie van vereniging voor overheidscommunicatie (FEACP)

KORTOM

DE VERENIGING – KERNCIJFERS

Kortom is opgericht op 29 november 2000 als vereniging zonder winstoogmerk door een twintigtal Nederlandstalige communicatieambtenaren van verschillende bestuursniveaus.

Kortom is een **ledenvereniging**. Er zijn drie soorten leden:

- Effectieve leden zijn statutaire of contractuele communicatiemedewerkers van gemeenten, OCMW's, intercommunales, provincies, de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Openbare Instellingen en de federale overheid en haar instellingen. Ook politici die het belang van een kwalitatief en goed onderbouwd communicatiebeleid voor hun bestuur naar waarde weten te schatten, kunnen effectief lid worden. Net zoals docenten en wetenschappelijke medewerkers die binnen de universiteiten en hogescholen met communicatie bezig zijn.
- Reclameadviesbureaus of communicatiebureaus die op de hoogte willen blijven van wat er speelt op het terrein van overheidscommunicatie, kunnen geassocieerd lid worden.
- Studenten communicatie kunnen zich aansluiten als aspirant-lid.

Eind 2005 telde Kortom 437 leden (* eind 2004: 407 leden):

154	(158)*	steden en gemeenten
43	(18)	OCMW's
19	(15)	intercommunales
25	(23)	provincies
87	(91)	Vlaamse overheid / ministerie van de Vlaamse gemeenschap
28	(28)	Vlaamse openbare instellingen
3	(2)	Brusselse overheid en Vlaamse Gemeenschapscommissie
11	(10)	federale overheid
6	(14)	docent/medewerker hogeschool/universiteit (comm.beheer of –wetenschappen)
22	(21)	communicatieadvies- of reclamebureaus
20	(20)	overigen (o.a. studenten)

*) De Stad Antwerpen zegde begin 2005 alle 35 lidmaatschappen op (in een herbezinning op lidmaatschappen van vzw's in het algemeen). Ondanks dat telt Kortom aan het einde van het jaar nog bijna evenveel leden bij de steden en gemeenten.

Het werkelijke bereik van Kortom is nog aanzienlijk groter, aangezien vele communicatiediensten uit meerdere personen bestaan van wie er slechts één lid is. Kortom onderzoekt of het financieel haalbaar is om binnen de categorie effectieve leden verschillende tarieven in te voeren, zoals bijvoorbeeld de vereniging voor ict-ambtenaren (v-ict-or) dat doet: elk tweede, derde,... lid van eenzelfde bestuur betaalt daar minder lidgeld dan het eerste lid.

Daarnaast telt Kortom nog 119 zogenoemde 'externen' – geïnteresseerden die zich via de website hebben geregistreerd en zo onder meer (gratis) de e-nieuwsbrief van Kortom ontvangen.

De **effectieve leden** van Kortom vormen samen de Algemene Vergadering (AV). Uit deze AV worden een voorzitter en bestuurders gekozen die het bestuur van de vereniging waarnemen. De raad van bestuur verkiest uit eigen gelederen een ondervoorzitter, secretaris en penningmeester.

De raad van bestuur

In maart 2005 werden drie nieuwe bestuursleden benoemd: Mia Tegenbos, Gisèle Rogiest en Jan De Naeyer. Liliane Priem trad af. Paul van Steenvoort trok zich na vier jaar terug als voorzitter; Johan Bresseleers volgde hem op. Paul van Steenvoort bleef wel lid van de raad van bestuur en nam en het penningmeesterschap op zich.

De raad van bestuur (rvb) bestond daarmee uit twaalf personen:

Johan Bresseleers	communicatieambtenaar gemeente Evergem (voorzitter)
Sandy Deseure	comm.ambtenaar FOD Werkgel., Arbeid en Sociaal Overleg (ondervoorzitter)
Leen Uyterhoeven	externe communicatie NMBS-Holding (secretaris)
Paul van Steenvoort	dir. districts- en loketwerking Stad Antwerpen (penningmeester)
Julie Clément	communicatieambtenaar Provinciebestuur Oost-Vlaanderen
Patrick Peremans	communicatieambtenaar Senaat
Mieke Van Den Berghe	gastdocent Hogeschool Gent
Leen Van Lindt	communicatieteam VVSG
Kristien Verbraeken	ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Mia Tegenbos	verantwoordelijke vorming en communicatie OCMW Herentals
Gisèle Rogiest	dienst Interne Communicatie Stad Gent
Jan De Naeyer	informatieambtenaar ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Tijdens het jaar stapten Mia Tegenbos en Jan De Nayer uit de rvb wegens respectievelijk het niet kunnen combineren van de rvb met het overige werk- en privé-leven en het vertrek bij de Vlaamse Gemeenschap.

De rvb vergadert elke zes weken; indien nodig vergadert het dagelijks bestuur tussendoor telefonisch. Op de agenda stonden naast de uitbouw van de inhoudelijke werking van Kortom, ook agendapunten die betrekking hadden op het financiële beheer en de personeelszaken.

Het secretariaat

Kortom beschikt over een professioneel secretariaat om de dagelijkse werking van de vereniging te garanderen. Het secretariaat telt twee medewerkers: een voltijdse coördinator (Ivon Deden) en een part-time medewerker die de boekhouding en ledenadministratie verzorgt en ondersteuning biedt bij de organisatie van studiedagen (Marina van Veldhoven t/m mei 2005, september t/m half december opgevolgd door Esther Ferroni). De laatste functie is sinds half december weer vacant en wordt momenteel ingevuld door een interim-medewerker.

Financiën

Kortom financierde het grootste deel van haar werkingsuitgaven ook in 2005 weer met inkomsten uit drie bronnen: subsidies (50.000 euro), sponsoring (15.000 euro) en lidgelden (53.865 euro). Ook de studiedagen zorgden voor extra inkomsten: 'Het spanningsveld tussen politieke en overheidscommunicatie' (april) liet na aftrek van de kosten een positief saldo zien van 2.928,38 euro en de studiedag 'Van stedelijke website naar digitale stad' (september) leverde 962,03 euro op. Het lustrumcongres op 1 december leverde na aftrek van alle kosten 7.080,78 euro op – vooral dankzij de extra inspanning om een aantal betalende standhouders aan te trekken voor de informatiemarkt.

Dit laatste compenseert het verlies van een sponsor: BeMedia meldde Kortom dat zij gezien de krimpende budgetten geen kans meer zagen tot sponsoring. Kortom merkt ook in de benadering van nieuwe potentiële sponsors en geassocieerde leden en ook effectieve leden dat budgetten overal worden teruggeschroefd.

Het huidige ledenbestand zorgt via de lidgelden voor ruim een derde van de Kortom-inkomsten. Een leden-groei is noodzakelijk om dit jaar en ook volgende jaren activiteiten te kunnen handhaven en starten. Ook moet er tijd worden vrijgemaakt voor de benadering van nieuwe sponsors.

Kortom probeert de lidmaatschapsbijdrage en de deelnemersprijs voor studiedagen zo laag mogelijk te houden. Aangezien de kosten (zaalhuur, catering, vervoer, salarissen) wel blijven stijgen, besloot de rvb om de inschrijvingsgelden voor de studiedagen licht te verhogen.

...EN VOOR 2006:

- **Vorming/kennisuitwisseling blijft de kern van het Kortom-aanbod.** En dat geldt niet alleen voor vorming rond nieuwe, actuele thema's: we mogen ook de basiskennis overheidscommunicatie niet vergeten – er blijven immers nieuwe communicatieambtenaren komen bij de verschillende besturen, terwijl de specifieke kanten van overheidscommunicatie nog altijd te weinig aan bod komen binnen de reguliere onderwijsinstellingen: er bestaat nog altijd geen opleiding op maat van de communicatieambtenaar.

Kortom verwacht een lichte ledengroei in 2006

Om die reden blijft Kortom er ook bij de bestaande vormingskanalen (bestuursscholen, hogescholen, UAMS, commerciële bedrijven als Kluwer,...) op hameren om meer aandacht te schenken aan de specialisatie overheidscommunicatie.

Na een stevig voorbereidingstraject in 2005 start de Oost-Vlaamse Bestuursacademie in het voorjaar 2006 met een vormingsaanbod voor communicatieambtenaren en –medewerkers van provincie, gemeente en OCMW. In tien halve dagen maken praktijkdocenten uit de academische wereld en het bedrijfsleven de cursisten wegwijs in communicatiestrategie, communicatieplanning, communicatiemiddelen, communicatievaardigheden en relevante wetgeving.

online kennisdatabank

De vorming is inhoudelijk georganiseerd door Kortom; vele docenten komen uit het Kortom ledenbestand. Als deze proef slaagt zal Kortom ook de overige bestuursscholen benaderen om op deze manier een inhoudelijk sterk programma te brengen voor een acceptabele prijs.

- Wat 24u/24u beschikbaarheid van kennis betreft, gaat Kortom in 2006 de uitbreiding van de **online kennisdatabank** nóg steviger aanpakken – elke twee maanden vertrekt er een verzoek naar alle leden om documenten ter beschikking te stellen, telkens rond één bepaald thema.
- **Kortom verwacht een lichte ledengroei in 2006.** De belangstelling vanuit de OCMW's blijft aanhouden. Maar ook bij de Vlaamse openbare instellingen, federale overheid en haar instellingen, medewerkers van communicatieadviesbureaus en studenten communicatie (de communicatieambtenaren van de toekomst) zijn er nog groeikansen.

- **Samenwerking / internationalisering** – via persoonlijke contacten én via het lidmaatschap van de Europese federatie voor verenigingen voor overheidscommunicatie streeft Kortom ernaar om ook in 2006 te profiteren van de kennis en ervaring die in andere organisaties en landen aanwezig is en dit ter beschikking te stellen aan de leden.

vorming/kennisuitwisseling blijft de kern van het Kortom-aanbod

Vanzelfsprekend zal Kortom ook de bestaande samenwerking met aanverwante organisaties als de Vlaamse Vereniging voor Zakelijke Communicatie (VVZC) en de Belgische Vereniging van de Bedrijfspers (BVB) en met uitgeverijen op terrein van overheidscommunicatie, enzovoorts verder uitbouwen om zo de leden zoveel mogelijk te laten profiteren van daar aanwezige kennis én financiële voordelen die de door Kortom gemaakte samenwerkingsafspraken opleveren.

samenwerking / internationalisering

Antwerpen, februari 2006

Kortom-activiteiten 2005

Op www.kortom.be vindt u in de rubriek 'activiteiten' onder het kopje 'verslagen voorbije activiteiten' meer informatie over de hieronder genoemde activiteiten.

Nieuwjaarsreceptie:

2005 01 27 'De communicatie is dood, leve de propaganda'

Kleinschalige vorming:

2005 03 10 Openbaarheid van bestuur Gent
2005 03 10 Openbaarheid van bestuur Brugge
2005 03 17 Openbaarheid van bestuur Leuven

2005 05 20 + 05 27 Basisvorming communicatie voor OCMW's Mechelen
2005 05 31 + 06 07 Basisvorming communicatie voor OCMW's Genk
2005 06 03 + 06 14 Basisvorming communicatie voor OCMW's Gent

Studiedag/congres:

2005 04 26 Wanneer communiceer ik - wanneer communiceer jij?
Het spanningsveld tussen politieke en overheidscommunicatie
2005 09 08 Van stedelijke website naar digitale stad
2005 12 01 5 jaar Kortom – lustrumcongres:
'Als 't maar communiceert – overheidscommunicatie & creativiteit'

Bedrijfsbezoek:

2005 03 24 Kortrijk – nieuwe stadhuis: verbetering lokettenwerking,
veranderingscommunicatie
2005 05 19 Navo-hoofdkwartier in Brussel – crisiscommunicatie

Publicatie:

2005 Voorjaar Richtlijnen voor overheidscommunicatie.
Een leidraad voor deontologische kwesties.

Kortom-activiteiten 2006 *)

Kleinschalige vorming:

2006 03 14	Limburg: verkiezingscommunicatie I
2006 03 28	Oost-Vlaanderen: verkiezingscommunicatie I
2006 04 19	West-Vlaanderen: verkiezingscommunicatie I
2006 04 20	Antwerpen: verkiezingscommunicatie I
2006 04 27	Vlaams-Brabant: verkiezingscommunicatie I
2006 Najaar	alle provincies: verkiezingscommunicatie II – beleidsplannen schrijven

Bedrijfsbezoek:

2006 03 23	Drukkerij Geers: inleiding traditionele en digitale druktechnieken, drukwerkbegeleiding, papier,...
------------	---

Studiedag/congres:

2006 Najaar	interne communicatie
-------------	----------------------

**) Deze activiteiten liggen al vast; overige activiteiten worden in de loop van 2005 (deels inspelend op de actualiteit), nog vastgelegd.*

COMMUNICATIE

INFORMATIE

Met steun van de
Vlaamse overheid

LCP nv
internet services

telenet

BIGBAZ
ART